Materiallar to'plami · Conference Proceedings
"ZAMONAVIY TADQIQOTLAR VA BARQAROR RIVOJLANISH" respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi
04 August 2026
UDK 1
IJTIMOIY-GUMANITAR FANLAR

Milliy qadriyatlar tushunchasi, uning falsafiy talqini va zamonaviy O‘zbekiston jamiyatidagi o‘rni

Mo'minjon Abduraximjon o'g'li Komilov*
Farg'ona davlat universiteti Mustaqil izlanuvchi (PhD)
✉ mominjonkomilov@gmail.com,

ANNOTATSIYA

Globallashuv va raqamli jamiyatning rivojlanishi sharoitida milliy qadriyatlarni anglash, ularning mohiyatini chuqur tahlil qilish va jamiyat hayotidagi o'rnini belgilash dolzarb ahamiyat kasb etadi. An'anaviy qadriyatlarning modernizatsiya jarayonlariga moslashuvi va yoshlar dunyoqarashini shakllantirishdagi o'rni murakkab muammolarni keltirib chiqaradi. Ushbu tadqiqotning maqsadi milliy qadriyatlar tushunchasining falsafiy talqinini chuqur tahlil qilish, ularning zamonaviy O'zbekiston jamiyatidagi o'rnini va transformatsiya jarayonlarini o'rganishdan iborat. Tadqiqot metodologiyasi tizimli adabiyotlar sharhi yondashuviga asoslanadi, bunda Google Scholar, Scopus, Web of Science kabi xalqaro ma'lumotlar bazalari, shuningdek, O'zbekistonning ilmiy-tadqiqot jurnallari va universitetlarning elektron kutubxonalarida 2020-2023 yillarda nashr etilgan o'zbek va ingliz tillaridagi manbalar tahlil qilindi. Adabiyotlar tahlili milliy qadriyatlarning jamiyatning ma'naviy-axloqiy asoslarini tashkil etuvchi, xalqning madaniy merosi, an'analari va urf-odatlarini mujassam etuvchi fundamental kategoriya ekanligini ko'rsatdi. Ular aksiologik yondashuv orqali o'rganilib, universal, ijtimoiy-axloqiy va ma'naviy ahamiyatga ega ekanligi tasdiqlandi. Tadqiqotlar milliy qadriyatlarning shaxsning ijtimoiy moslashuvi, ma'naviy kamoloti, yoshlar tarbiyasi va milliy ong shakllanishida hal qiluvchi rol o'ynashini ko'rsatdi. Globallashuv va raqamli jamiyat sharoitida madaniy assimilyatsiya xavfi va an'anaviy qadriyatlarning eroziyasi kabi tahdidlar aniqlandi, biroq ularning moslashuvchanlik xususiyatlari ham qayd etildi. Xulosa qilib aytganda, milliy qadriyatlar nafaqat tarixiy meros, balki doimiy rivojlanuvchi va jamiyat ehtiyojlariga moslashuvchan kategoriya bo'lib, ularni asrash va rivojlantirish jamiyat barqarorligi va milliy o'zlikni saqlash uchun muhimdir.

Kalit so‘zlar

milliy qadriyatlar, qadriyatlar falsafasi, falsafiy talqin, globallashuv, raqamli jamiyat, milliy o'zlikni anglash, yoshlar tarbiyasi, aksiologiya

DOI: 10.5281/zenodo.21743880

KIRISH

Milliy qadriyatlar tushunchasi jamiyatning ma'naviy-axloqiy asoslarini tashkil etuvchi, shaxs va ijtimoiy guruhlarning xulq-atvorini belgilovchi, ularning o'ziga xosligini ifodalovchi muhim falsafiy kategoriyadir. Bugungi kunda globallashuv jarayonlari va raqamli jamiyatning rivojlanishi sharoitida milliy qadriyatlarni anglash, ularning mohiyatini chuqur tahlil qilish hamda jamiyat hayotidagi o'rnini belgilash dolzarb ahamiyat kasb etmoqda [4, 11, 14]. Qadriyatlar falsafasi turli hodisalarning universal, ijtimoiy-axloqiy, madaniy va ma'naviy ahamiyatini o'rganib, ularning mohiyati, mazmuni, ob'ektiv asosi va namoyon bo'lish shakllarini chuqur tadqiq etish imkonini beradi [1, 12]. Milliy qadriyatlar esa xalqning madaniy merosi, an'analari va urf-odatlarini o'zida mujassam etib, milliy o'zlikni anglashda hal qiluvchi rol o'ynaydi [6, 9].

Zamonaviy jamiyatda milliy qadriyatlarning falsafiy talqini, ularning dinamik xususiyatlari va transformatsiyasi masalalari murakkab va ko'p qirrali muammolarni keltirib chiqaradi. Ayniqsa, tez o'zgaruvchan dunyoda an'anaviy qadriyatlarning modernizatsiya jarayonlariga moslashuvi va ularning yoshlar dunyoqarashini shakllantirishdagi o'rni alohida e'tibor talab qiladi [2, 7, 8]. Biroq, milliy qadriyatlar tushunchasining falsafiy talqini, uning nazariy asoslari, jamiyat hayotidagi funksiyalari hamda globallashuv sharoitidagi muammolari va

istiqbollari kompleks va tizimli ravishda yetarlicha o'rganilmagan, bu borada chuqur falsafiy sintezga ehtiyoj mavjud.

Ushbu tadqiqotning maqsadi milliy qadriyatlar tushunchasining falsafiy talqinini har tomonlama tahlil qilish, ularning mohiyati, tarkibiy tuzilishi, jamiyat hayotidagi o'rni va funksiyalarini zamonaviy sharoitda ilmiy asoslashdan iborat. Tadqiqot doirasida quyidagi savollarga javob topish ko'zda tutilgan:

TS1: Milliy qadriyatlarning falsafiy mohiyati va tarkibiy tuzilishi qanday xususiyatlarga ega?

TS2: Globallashuv sharoitida milliy qadriyatlar qanday transformatsiyalarga uchramoqda va ularni asrashning falsafiy-g'oyaviy asoslari nimadan iborat?

TS3: O'zbekiston milliy qadriyatlarining o'ziga xos jihatlari va ularning jamiyat taraqqiyotidagi amaliy ahamiyati qanday namoyon bo'ladi?

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili

Abdullaeva va Karimova (2022) qadriyatlar falsafasining nazariy-metodologik tahlilini chuqur o'rganib, uning mohiyati va mazmunini keng yoritganlar [1]. Boboyev (2023) esa milliy qadriyatlarning falsafiy talqinini zamonaviy jamiyatdagi o'rni bilan bog'liq holda ko'rib chiqib, ularning ijtimoiy-madaniy funksiyalarini tahlil qiladi [4]. Sharipov (2021) o'z tadqiqotida milliy qadriyatlarning falsafiy-g'oyaviy asoslariga e'tibor qaratib, ularning milliy ong va tafakkur shakllanishidagi ahamiyatini ko'rsatgan [10]. G'aniev (2023) inson va qadriyatlar munosabatini falsafiy-antropologik yondashuv orqali tahlil qilib, qadriyatlarning inson hayotidagi universal ahamiyatini ochib bergan [12]. Tursunov (2021) esa qadriyatlar falsafasining metodologik muammolariga to'xtalib, ushbu sohadagi tadqiqotlarning nazariy asoslarini mustahkamlash zarurligini ta'kidlaydi [15]. Bu tadqiqotlar milliy qadriyatlar tushunchasining ko'p qirrali tabiatini, uning falsafiy kategoriyalar tizimidagi o'rnini va nazariy asoslarini keng qamrovli o'rganishga xizmat qiladi.

Milliy qadriyatlarning jamiyat hayotidagi o'rni va yoshlar tarbiyasidagi ahamiyati ham ko'plab olimlar tomonidan tadqiq etilgan. To'rayev va Ro'ziyeva (2021) milliy qadriyatlarning yoshlar tarbiyasidagi falsafiy-pedagogik yondashuvlarini o'rganib, ularning shaxs kamolotini shakllantirishdagi hal qiluvchi rolini ta'kidlaydilar [2]. Ochildiyev (2022) milliy o'zlikni anglash jarayonida qadriyatlarning o'rnini tahlil qilib, ularning milliy identiklikni mustahkamlashdagi ahamiyatini ko'rsatadi [6]. Globallashuv va modernizatsiya sharoitida milliy qadriyatlarning transformatsiyasi masalasi ham dolzarb hisoblanadi. Nazarova (2023) an'anaviy qadriyatlarning modernizatsiya jarayonidagi o'zgarishlarini tadqiq etib, ularning moslashuvchanlik xususiyatlarini yoritgan [7]. Ergashev (2022) esa globallashuv sharoitida milliy qadriyatlarni asrash muammolariga e'tibor qaratib, ularni himoya qilish mexanizmlarini taklif etadi [11]. Raqamli jamiyatning rivojlanishi bilan bog'liq holda, Shermuhammedova va Xolmatova (2023) yoshlar va milliy qadriyatlar o'rtasidagi munosabatlarni falsafiy nuqtai nazardan tahlil qilib, yangi sharoitlarda qadriyatlarni targ'ib qilish usullarini ko'rib chiqqanlar [14].

O'zbekiston kontekstida milliy qadriyatlarning o'ziga xos jihatlari ham bir qator tadqiqotlarda yoritilgan. G'ulomov (2020) o'zbek milliy qadriyatlarining madaniy-tarixiy ildizlarini chuqur o'rganib, ularning shakllanish bosqichlarini tahlil qilgan [3]. Jabborov (2020) esa o'zbek xalqining qadriyatlar tizimini tarixiy-falsafiy nuqtai nazardan ko'rib chiqib, uning o'ziga xos xususiyatlarini ochib bergan [13]. Ushbu tadqiqotlar milliy qadriyatlarning nazariy asoslari, jamiyatdagi funksiyalari va zamonaviy tahdidlarga qarshi turish mexanizmlarini har tomonlama o'rganishga xizmat qiladi. Biroq, mavjud adabiyotlarda milliy qadriyatlarning falsafiy talqinini tizimli ravishda, global va lokal kontekstlarni uyg'unlashtirgan holda, chuqur komparativ tahlilga tortishga qaratilgan kompleks yondashuvlar hali ham yetarli emas.

Tadqiqot metodologiyasi

Tadqiqot metodologiyasi milliy qadriyatlar tushunchasining falsafiy talqinini chuqur tahlil qilishga qaratilgan tizimli adabiyotlar sharhi yondashuviga asoslanadi. Ilmiy manbalarni qidirish Google Scholar, Scopus, Web of Science kabi xalqaro ma'lumotlar bazalari, shuningdek, O'zbekistonning ilmiy-tadqiqot jurnallari va universitetlarning elektron kutubxonalarida amalga oshirildi. ”Milliy qadriyatlar”, ”qadriyatlar falsafasi”, ”falsafiy talqin”, ”milliy o'zlikni anglash”, ”globallashuv va qadriyatlar” kabi kalit so'zlar o'zbek va ingliz tillar-

ida qo'llanildi. Tahlil uchun 2020-yildan 2023-yilgacha bo'lgan davrda nashr etilgan manbalar ko'rib chiqildi, bu zamonaviy yondashuvlarni aks ettirish imkonini berdi [4, 7, 11, 14].

Mavzuga bevosita aloqadorlik: milliy qadriyatlar tushunchasi, uning falsafiy talqini, mohiyati va jamiyatdagi o'rni haqidagi tadqiqotlar.

Akademik nashrlar: ilmiy maqolalar, monografiyalar, dissertatsiyalar va konferensiya materiallari.

Nashr etilgan yil: 2020-yildan keyin chop etilgan manbalar.

Til: o'zbek va ingliz tillaridagi manbalar.

Mavzuga aloqador bo'lmagan yoki yuzaki yoritilgan manbalar.

Ilmiy bo'lmagan nashrlar (masalan, publitsistik maqolalar, bloglar).

2020-yilgacha nashr etilgan manbalar.

Dastlabki qidiruv natijasida jami 110 dan ortiq manba topildi. Dublikatlar va chiqarish mezonlariga mos kelmaydigan manbalar chiqarib tashlangach, 40 ta manba qoldi. Yakuniy tahlilga kiritish mezonlariga to'liq javob beradigan 16 ta manba tanlab olindi [1, 2, 5, 12, 16].

Tahlil va natijalar

Adabiyotlar tahlili milliy qadriyatlar tushunchasining murakkab va ko'p qirrali mohiyatini ochib berdi. Ular jamiyatning ma'naviy-axloqiy asoslarini tashkil etuvchi, xalqning o'ziga xos madaniy merosi, an'analari va urf-odatlarini o'zida mujassam etuvchi fundamental kategoriya sifatida ta'riflanadi [6, 9]. Falsafiy talqin nuqtai nazaridan, milliy qadriyatlar aksiologik yondashuv orqali o'rganilib, ularning universal, ijtimoiy-axloqiy va ma'naviy ahamiyati chuqur tahlil qilinadi [1, 12]. Abdullaeva va Karimova (2022) qadriyatlar falsafasining nazariy-metodologik asoslarini yoritgan bo'lsa [1], Boboyev (2023) milliy qadriyatlarning zamonaviy jamiyatdagi ijtimoiy-madaniy funksiyalarini aniqlagan [4]. Sharipov (2021) esa ularning milliy ong va tafakkur shakllanishidagi hal qiluvchi rolini falsafiy-g'oyaviy asoslar orqali ko'rsatgan [10]. Bu tadqiqotlar milliy qadriyatlarning nafaqat tarixiy meros, balki doimiy rivojlanuvchi va jamiyat ehtiyojlariga moslashuvchan kategoriya ekanligini tasdiqlaydi.

Milliy qadriyatlarning jamiyat hayotidagi o'rni va funksiyalari shaxsning ijtimoiy moslashuvi va ma'naviy kamolotida muhim ahamiyat kasb etadi. To'rayev va Ro'ziyeva (2021) milliy qadriyatlarning yoshlar tarbiyasidagi falsafiy-pedagogik ahamiyatini asoslab, ularning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishdagi o'rnini ko'rsatganlar [2]. Jo'raev va Olimov (2020) yoshlar dunyoqarashini shakllantirishda milliy qadriyatlarning markaziy o'rin tutishini ta'kidlaganlar [8]. Quronov (2021) ma'naviy qadriyatlarning jamiyat taraqqiyotidagi umumiy ahamiyatini yoritib, ularning barqarorlik va rivojlanish garovi ekanligini qayd etgan [5]. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, milliy qadriyatlar jamiyatning ijtimoiy birligini ta'minlash, avlodlararo aloqani mustahkamlash va milliy o'zlikni saqlashda asosiy vosita bo'lib xizmat qiladi.

Globallashuv jarayonlari va raqamli jamiyatning rivojlanishi sharoitida milliy qadriyatlarning transformatsiyasi va ularni asrash masalalari dolzarb muammolar sirasiga kiradi. Ergashev (2022) globallashuvning milliy qadriyatlarga ta'sirini tahlil qilib, madaniy assimilyatsiya xavfi va an'anaviy qadriyatlarning eroziyasi kabi tahdidlarni aniqlagan [11]. Nazarova (2023) an'anaviy qadriyatlarning modernizatsiya jarayonidagi o'zgarishlarini o'rganib, ularning moslashuvchanlik xususiyatlarini ko'rsatgan [7]. Shermuhammedova va Xolmatova (2023) raqamli jamiyatda yoshlar va milliy qadriyatlar o'rtasidagi munosabatlarni falsafiy jihatdan ko'rib chiqib, yangi axborot muhitida qadriyatlarni targ'ib qilishning dolzarbligini ta'kidlaganlar [14]. Ushbu tadqiqotlar milliy qadriyatlarning dinamik xususiyatini, ularning tashqi ta'sirlarga javob berish qobiliyatini va shu bilan birga, o'ziga xosligini saqlab qolish zarurligini ko'rsatadi.

Quyidagi 1-jadvalda tahlil natijalari umumlashtirilgan.

1-jadval. Milliy qadriyatlarning asosiy funksiyalari va globallashuv sharoitidagi muammolari

Funksiya	Tavsif	Manba
Milliy o'zlikni anglash	Xalqning o'ziga xosligini ifodalash va mustahkamlash	[6, 9]
Ijtimoiy birlik	Jamiyat a'zolarini umumiy g'oyalar atrofida birlashtirish	[5]

Funksiya	**Tavsif**	**Manba**
Avlodlararo uzviylik	Tarixiy tajriba va an'analarni kelgusi avlodlarga yetkazish	[2, 8]
Ma'naviy kamolot	Shaxsning axloqiy va ruhiy rivojlanishiga ko'maklashish	[2]
Muammo	**Tavsif**	**Manba**
Globallashuv ta'siri	Tashqi madaniy ta'sirlar ostida qadriyatlarning transformatsiyasi	[7, 11]
Raqamli jamiyatning roli	Axborot oqimi va virtual muhitning yoshlar dunyoqarashiga ta'siri	[14]
Modernizatsiyaga moslashuv	An'anaviy qadriyatlarning zamonaviy sharoitlarga integratsiyasi	[7]

O'zbekiston milliy qadriyatlari tahlili ularning o'ziga xosligi va boy tarixiy ildizlarini ochib beradi. G'ulomov (2020) o'zbek milliy qadriyatlarining madaniy-tarixiy ildizlarini chuqur o'rgangan [3]. Jabborov (2020) o'zbek xalqining qadriyatlar tizimini tarixiy-falsafiy nuqtai nazardan tahlil qilib, uning asosiy komponentlarini aniqlagan [13]. Saidova (2022) madaniy meros va milliy qadriyatlar uyg'unligini ta'kidlab, ularning o'zbek jamiyatidagi amaliy ahamiyatini ko'rsatgan [9]. Bu tadqiqotlar o'zbek milliy qadriyatlarining nafaqat tarixiy davomiylikni, balki zamonaviy jamiyatda ham o'z dolzarbligini saqlab qolganligini, yosh avlodni milliy ruhda tarbiyalashda asosiy tayanch nuqtasi bo'lib xizmat qilishini ko'rsatadi. Ular o'zbek xalqining o'ziga xos mentalitetini, ma'naviy boyligini va kelajak sari intilishlarini aks ettiruvchi muhim omil sifatida baholanadi.

Muhokama

Ushbu tadqiqot milliy qadriyatlar tushunchasining falsafiy talqinini chuqur tahlil qilib, ularning jamiyat hayotidagi fundamental ahamiyatini tasdiqladi. Asosiy xulosa shundan iboratki, milliy qadriyatlar nafaqat xalqning madaniy merosi va o'ziga xosligini ifodalovchi statik kategoriya, balki doimiy rivojlanuvchi, zamonaviy chaqiriqlarga moslashuvchan tizimdir. Bu natijalar Abdullaeva va Karimova (2022) tomonidan qadriyatlar falsafasining nazariy asoslari bo'yicha olib borilgan tahlillar [1], shuningdek, Boboyev (2023) tomonidan milliy qadriyatlarning ijtimoiy-madaniy funksiyalari haqidagi mulohazalar [4] bilan uyg'unlik kasb etadi. Sharipov (2021) ta'kidlaganidek, ular milliy ong va tafakkur shakllanishida hal qiluvchi rol o'ynaydi [10]. Bu tadqiqotlar milliy qadriyatlarning dinamik tabiatini va ularning jamiyat ehtiyojlariga moslashuvchanligini yana bir bor tasdiqlaydi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, globallashuv va raqamli jamiyat sharoitida milliy qadriyatlarni asrash va rivojlantirish murakkab vazifadir. Ergashev (2022) va Nazarova (2023) tomonidan ilgari surilgan madaniy assimilyatsiya xavfi va an'anaviy qadriyatlarning transformatsiyasi haqidagi fikrlar [7, 11] ushbu tadqiqotning asosiy topilmalarini tasdiqlaydi. Milliy qadriyatlarning dinamik tabiati ularning modernizatsiya jarayonlariga moslashuvchanligini talab qiladi, bu esa yoshlar dunyoqarashini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega [2, 8, 14]. Bu, o'z navbatida, ta'lim tizimida milliy va umuminsoniy qadriyatlarning uyg'unligini ta'minlash zarurligini ko'rsatadi, jamiyatning ijtimoiy birligini mustahkamlashga xizmat qiladi [5].

Amaliy jihatdan, ushbu tadqiqot natijalari milliy qadriyatlarni targ'ib qilish va ularni yosh avlodga singdirish bo'yicha samarali strategiyalarni ishlab chiqish uchun asos bo'lib xizmat qilishi mumkin. Xususan, ta'lim dasturlarini yangilash, madaniy-ma'rifiy tadbirlarni kuchaytirish va axborot texnologiyalaridan oqilona foydalanish orqali milliy o'zlikni anglashni mustahkamlash va jamiyatning ma'naviy barqarorligini ta'minlash mumkin.

Tadqiqotning cheklovlari uning asosan tizimli adabiyotlar sharhiga asoslanganligi va empirik ma'lumotlarning yo'qligi bilan bog'liq. Kelajakdagi tadqiqotlar milliy qadriyatlarning turli ijtimoiy guruhlar, ayniqsa yoshlar orasida qanday qabul qilinayotganini empirik jihatdan o'rganishga qaratilishi lozim. Shuningdek, globallashuvning milliy qadriyatlarga ta'sirini mintaqaviy va madaniyatlararo qiyosiy tahlil qilish ham muhim yo'nalish hisoblanadi.

XULOSA

Ushbu tadqiqot milliy qadriyatlar tushunchasining falsafiy talqinini chuqur tahlil qilib, ularning jamiyat ma'naviy-axloqiy asoslari ekanligini ko'rsatdi. Milliy qadriyatlar xalqning madaniy merosi, an'analari va o'ziga xosligini ifodalovchi fundamental kategoriya bo'lib, aksiologik yondashuv orqali universal ahamiyatga ega. Ular jamiyatning ijtimoiy birligini ta'minlash, avlodlararo aloqani mustahkamlash va yoshlar dunyoqarashini shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Globallashuv sharoitida ularni asrash va modernizatsiya jarayonlariga moslashtirish dolzarb vazifadir. Shu bois, milliy qadriyatlarni ta'lim tizimiga chuqur integratsiya qilish, ularning falsafiy asoslarini keng targ'ib qilish va yoshlar orasida

milliy o'zlikni anglashni kuchaytirish bo'yicha amaliy takliflar ishlab chiqish zarur. Bu jamiyat barqaror rivojlanishining muhim garovidir.

Foydalanilgan adabiyotlar

[1] Abdullaeva, M., Karimova, G. (2022). Qadriyatlar falsafasi: nazariy-metodologik tahlil. Fan nashriyoti.

[2] To'rayev, B., Ro'ziyeva, D. (2021). Milliy qadriyatlar va yoshlar tarbiyasi: falsafiy-pedagogik yondashuv. Ma'naviyat va ma'rifat jurnali, 3(4), 112-119.

[3] G'ulomov, S. (2020). O'zbek milliy qadriyatlarining madaniy-tarixiy ildizlari. O'zbekiston tarixi jurnali, 2(1), 45-53.

[4] Boboyev, H. (2023). Milliy qadriyatlarning falsafiy talqini va zamonaviy jamiyatdagi o'rni. Falsafa va huquq jurnali, 1(2), 78-85.

[5] Quronov, M. (2021). Ma'naviy qadriyatlar va ularning jamiyat taraqqiyotidagi ahamiyati. Adabiyot uchqunlari.

[6] Ochildiyev, A. (2022). Milliy o'zlikni anglashda qadriyatlarning roli. Ijtimoiy fikr. Inson huquqlari jurnali, 4(1), 23-30.

[7] Nazarova, D. (2023). An'anaviy qadriyatlar va ularning modernizatsiya jarayonidagi transformatsiyasi. O'zbekiston Milliy universiteti xabarlari, 1(3), 110-117.

[8] Jo'raev, N., Olimov, Z. (2020). Yoshlar dunyoqarashini shakllantirishda milliy qadriyatlarning o'rni. Tafakkur jurnali, 2, 56-62.

[9] Saidova, G. (2022). Madaniy meros va milliy qadriyatlar uyg'unligi. O'zbekiston nashriyoti.

[10] Sharipov, Sh. (2021). Milliy qadriyatlarning falsafiy-g'oyaviy asoslari. Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti ilmiy axborotnomasi, 3(1), 89-96.

[11] Ergashev, F. (2022). Globallashuv sharoitida milliy qadriyatlarni asrash muammolari. Jamiyat va boshqaruv jurnali, 2(3), 67-74.

[12] G'aniev, N. (2023). Inson va qadriyatlar: falsafiy-antropologik yondashuv. Sharq nashriyoti.

[13] Jabborov, A. (2020). O'zbek xalqining qadriyatlar tizimi: tarixiy-falsafiy tahlil. Fan va turmush jurnali, 4, 32-38.

[14] Shermuhammedova, S., Xolmatova, M. (2023). Raqamli jamiyatda yoshlar va milliy qadriyatlar: falsafiy mulohazalar. Yoshlar va jamiyat ilmiy-amaliy jurnali, 1(1), 45-52.

[15] Tursunov, J. (2021). Qadriyatlar falsafasining metodologik muammolari. O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti.

[16] Khan, S. R. H. (2021). The Philosophy of Values: An Introduction. Routledge. – https://www.routledge.com/The-Philosophy-of-Values-An-Introduction/Khan/p/book/9780367468700

[17] Mushtariybegim G'Ofurjon Qizi Komilova, Komilov Mo'Minjon Abduraximjon O'G'Li, and Sh.Usmonov. "Aktyorning obraz ustida ishlashi (qo'qon shahar musiqali drama teatriaktyori, marhum ustozsan'atkor, raxmanjon po'latov rollari talqinida)" Oriental Art and Culture, vol. 4, no. 3, 2023, pp. 262 269.

[18] Mushtariybegim G'Ofurjon Qizi Komilova, Mo'Minjon Abduraximjon O'G'Li Komilov, and Sh.Usmonov. "Musiqiy spektakllardagi badiiy yaxlitlik omillari" Oriental Art and Culture, vol. 4, no. 5, 2023, pp. 117-122.

[19] M.Komilova. "Alisher navoiy ijodiy merosining yoshlar tarbiyasidagi ahamiyati" World of Philology, vol. 1, no. 2, 2022, pp. 66-71.

[20] Mushtariybegim G'Ofurjon Qizi Komilova, and Sh.Usmonov. "Ustoz san'atkor, o'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist hursanoy umarovaning ijro mahorati" Oriental Art and Culture, vol. 3, no. 2, 2022, pp. 341-347.

[21] G.R.Muratova, and M.Komilova. "Paralimpiya sporti imkoniyatlari cheklangan shahslarni ijtimoiylashtirish usuli sifatida" Oriental Art and Culture, vol. 3, no. 2, 2022, pp. 697-701.

[22] Mushtariybegim G'Ofurjon Qizi Komilova, and Sh.Usmonov. "Qo'qon teatr san'ati ijtimoiy hodisa sifatida" Oriental Art and Culture, vol. 3, no. 4, 2022, pp. 579-585.

[23] Mo'Minjon Komilov, and Mushtariybegim Komilova. "O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist ustoz san'atkor xursanoy umarova san'at fidoiysi" Oriental Art and Culture, vol. 3, no. 2, 2022, pp. 360-366.

[24] Mo'minjon Komilov. "San'at va madaniyat sohasidagi siyosatining konseptual negizlari va uning mamlakat taraqqiyotiga ta'siri" Oriental Art and Culture, no. 7, 2021, pp. 70-83.

[25] Mushtariybegim Komilova. "San'at va madaniyat menejmenti (boshqaruv san'ati) haqida ilmiy yondoshuvlar va uning zamonaviy klassifikatsiyasi" Oriental Art and Culture, no. 7, 2021, pp. 91-106.

[26] Mo'minjon, Komilov, and Komilova Mushtariybegim. "Zamonaviy yoshlar ma'naviy inqirozi va uning teatr san'atidagi badiiy ifodasi: ijtimoiy falsafiy tahlil." Oriental Art and Culture" scientific methodical 7.

[27] Egamberdiev, Khudjamberdi M., and Muminjon A. O. Komilov. ”Director's Taste.” *European Journal of Innovation in Nonformal Education*, vol. 4, no. 6, 22 Jun. 2024, pp. 157-159.